

Posouzení bakalářské práce Dominiky Menclové „Dobry a špatny učitel z perspektivy dětí“

Téma bakalářské práce považuji za velmi zajímavé a aktuální v době, kdy je učitelské povolání velmi kriticky nahlíženo veřejností, médií a v důsledku toho i rodiči a dětmi školního věku.

Struktura práce odpovídá požadavkům na tento typ práce a také vybranému tématu. Je tradičně rozdělená na část teoretickou a empirickou.

Teoretická část je podložena pěkně vybranou odbornou literaturou, českou i zahraniční, což k jejímu rozsahu považuji za hodné pochvaly. Tato část textu je dobře pracovaná, pěkně se čte a dostatečně se vztahuje ke zvolenému tématu, a to i v oblasti věnované vývojové etapě pubescence.

Malou výtku bych dala za odkazy na S. Štecha v textu práce (uvedeno opakovaně jako Štěch), což je, doufám, jen překlep. Také některé sekundární citace (domácích autorů) považuji za zbytečné.

Design výzkumu je pěkně navržen, polovinu tvoří kvalitativní část (slohové práce) a druhou kvantitativní část (dotazník vytvořený na základě analýzy písemných textů dětí). Respondenty byly žáci 6.-9. třídy ZŠ. Kvalitativní data pocházejí od 16 žáků, dotazníková potom od 83, resp. 78 žáků druhého stupně základní školy. Metodologie výzkumu je dobře popsána, v přílohách najdeme ukázkou dotazníků, statisticky zpracovaná data a seznam grafů uvedených v textu práce.

Zpracování dat. Slohové práce byly tematicky zpracovány do kategorií, které žáci generovali pro dobré a špatné učitele. Obsahové vymezení kategorií je podrobně uvedeno. Autorka se domnívá, že obě škály kategorií (vlastností učitele) jsou stejné, ale kategorie uvedené v tabulce na s. 38 to nepotvrzují. Navíc jde často o profil učitele (tedy naplnění všech kategorií v nějakém množství), což analýza dat nereflektuje, pouze kategorie třídí.

Od s. 40 jsou uvedeny výsledky kombinovaně jak ze statistických dat dotazníku, tak z kvalitativních dat slohových prací. To asi není nejšťastnější vzhledem k počtům respondentů, také se tu jako čtenář ztrácím. Není vždy jasné, jaká data autorka v textu uvádí. Není také dostatečně uvedeno, jak byl dotazník sestaven. Jeho podobu najdeme pouze v příloze. Podoby dotazníků (pro dobrého a špatného učitele) považuji za problematické. Jsou příliš návodné a odtržené od reality. Dotazníky považuji za nejslabší část práce.

Kategorie z kvalitativní části jsou přitom dobře podloženy (i když o malého počtu žáků). Data statistická jsou přehledně utříděna do grafů, které dovolují posoudit četnost, významnou jednotlivých kategorií pro chlapce a dívky. Vlastnosti jsou porovnány z hlediska dobrého a špatného učitele, což ukazuje na některé zajímavé prvky pohledu dětí ve třech sledovaných oblastech. Grafy na s. 69- 71 potom shrnují četnost všech charakteristik špatného a dobrého učitelů.

Závěry jsou diskutovány s odbornou literaturou pěkně. Některé výsledky ovšem nelze zcela komparovat, metodologické postupy byly natolik odlišné, že data mají jiný charakter. Např. nižší zastoupení komunikativnosti u našich žáků vzhledem k výzkumu Schwarzové mohlo vzniknout podobou dotazníku, který byl použit.

Přes metodologické výtky považuji některá zjištění výzkumu za velmi zajímavá. Zejména velké tlaky na spravedlnost a její rozdílné vidění dívkami a chlapci, kategorie „nenaučí“ ad.

Předloženou bakalářskou práci splňuje nároky kladené na závěrečnou práci v tomto stupni studia a doporučuji jí k obhajobě.

Praha 19.5.2018

Ida Viktorová